

Tornion kaupunki

Kyläjoki-Laivajärvi asemakaava, "Arctio North"-teollisuusalue

1. viranomaisneuvottelu

Aika 24.5.2024, klo 9.00–11.00

Paikka Etäyhteydellä, Teams-kokous

Läsnä

Nimi	Organisaatio
Jussa Liikkanen	Lapin ELY-keskus
Hannu Raasakka	Lapin ELY-keskus
Anne Lindholm	Lapin ELY-keskus
Tarmo Oikarinen	Lapin ELY-keskus
Olli-Pekka Vieltojärvi	Lapin ELY-keskus
Heli Lehvola	Lapin ELY-keskus
Juha Piisilä	Lapin liitto
Laura Ohenoja	Torniolaakson museo
Teija Ylimartimo	Torniolaakson museo
Lauri Björninen	Lapin pelastuslaitos
Anna Pääkkönen	Tukes
Harri Ryyränen	Tornion kaupunki
Päivi Harjuniemi	Tornion kaupunki
Erika Brusila	FCG
Terhi Wendelin	FCG

1 Viranomaisneuvottelun avaus ja järjestäytyminen

Neuvottelu avattiin klo 9.02. Neuvottelun puheenjohtajaksi valittiin Hannu Raasakka, Lapin ELY-keskus. Muistion laatii Terhi Wendelin, FCG. Muistion varmentaa Jussa Liikkanen, Lapin ELY-keskus ja Harri Ryyränen, Tornion kaupunki. Muistio lähetetään kaikille neuvotteluun osallistuneille.

Osallistujat esittäytyivät.

Viranomaisneuvottelun tarpeen toteaminen (MRL 66 § ja MRA 26 §): Merkittävä teollisuus-hanke, jolla maakunnallisia ja valtakunnallisia vaikutuksia; lisäksi pohjavesialueet ja liikenteelliset vaikutukset mm. ratayhteys.

2 Kaupungin puheenvuoro

Harri Ryyänen: Kaavan vireilletulo 22.2.2024. Kaupungin tavoitteet kaavoitukselle: voimassa olevassa yleiskaavassa alue on osoitettu palvelualueeksi, joka ei kuitenkaan ole lähtenyt toteutumaan. Vihreä siirtymä lähtenyt toteutumaan Torniossa, ja kaupungilla on todettu, että lähellä infraa oleva palvelualue on soveltuva tämänkaltaisen toiminnan sijoittumiselle (kemianteollisuutta mahdollistavaa toimintaa, vety ja sen jatkojalostus).

3 Kaava-alueen rajaus ja suunnittelun nykytilanne

Erika Brusila esitteli kaava-alueen rajauksen ja suunnittelun nykytilanteen.

4 Kaavoituksen tavoitteet

Erika Brusila kävi läpi kaavoitettavaa aluetta koskevat valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet, maakunnalliset ja muut tavoitteet.

Jussa Liikkanen, Lapin ELY-keskus: muutamia VAT:a voisi vielä tarkentaa (esim. saamelaisuutta koskevat eivät liity tähän kaavaan).

Juha Piisilä, Lapin liitto: kaava-alue ei ylety sinne asti, josta alueelle kulku ja liittymä on alustavasti suunniteltu. Tulisiko kaavaa laajentaa uuden rakennettavan liittymän alueelle asti?

Tarmo Oikarinen, Lapin ELY-keskus: eritasoliittymää moottoritielle ei saa nopeasti. Millainen on kaavan aikataulu? Vaihtoehto nykyisten liittymien kautta on kannatettava nopeammalla aikataululla.

5 Tutkimusten ja selvitysten tarve

Erika Brusila kävi läpi asemakaavaa varten tehtävät selvitykset: luontoselvitys, hulevesiselvitys, liikenneselvitys, meluselvitys, sähkösiirtoverkkoselvitys.

Hannu Raasakka, Lapin ELY-keskus: onko tarkasteltu YVA:n tarvetta? Laukaisevatko suunnitellut vetyä ja metanolia tuottavat laitokset YVA:n tarpeen?

Harri Ryyänen, Tornio: kaavoitettavan alueen välittömään läheisyyteen suunniteltavat n. 100 ha aurinkovoimalaitos ja sen sähkösiirto vaikuttavat myös kaavoitettavan alueen sähkösiirtoon ja vaikutusten arviointiin. Odotetaan sähkösiirtoselvitystä. Jos tarve nousee, niin tehdään YVA.

Alueelle sijoittuvat hanketoimijat tekevät mahdollisen yvaamisen. Kaupunki tekee mahdollistavan kaavan.

Hannu Raasakka, Lapin ELY-keskus: hankkeesta vastaava vastaa YVA-menettelystä. Huomioitava, että kaavoituksessa voidaan hyödyntää YVA:a. Hankealue muodostuisi kaava-alueesta ja mahdollisesta voimajohdosta. Mitkä olisivat YVA:ssa arvioitavat vaihtoehdot, mikäli asemakaava laadittaisiin ennen YVA-menettelyä? Jos lupia myönnetään kaavan perusteella, mutta YVA kesken, muodostuu vankka valitusperuste (YVAL 34 §). Valitus voidaan tehdä sillä perusteella, että YVA:a ei ole laadittu tai se on puutteellinen.

Olli-Pekka Vieltojärvi, Lapin ELY-keskus: Alustava neuvottelu alueelle tulossa olevan toimijan kanssa on käyty ja siinä on ilmennyt, että YVA:n tarve muodostuu. Muista toimijoista ja niiden kokoluokasta ei ole varmaa tietoa.

Jussa Liikkanen, Lapin ELY-keskus: ilmastovaikutusten arviointi tulee myös tehdä.

6 Viranomaisten kannanotot

Lapin liitto, Juha Piisilä:

Länsi-Lapin maakuntakaava hyväksytty 2012 ja on kohtuullisen vanha. Sitä laadittaessa ei vetytalous ole ollut ”pinnalla”. Koko kaavoitettavaa aluetta koskevat suunnittelumääräykset ja kaavamerkintöjen suunnittelumääräykset otettava huomioon asemakaavaa laadittaessa.

Vaikutusten arvioinnissa on huomioitava Laivaniemen asuntovaltainen alue. Mm. teollisuuslaitosten suojavyöhykkeet ja niiden suhtautuminen ympäröiviin toimintoihin.

Tukes, Anna Pääkkönen:

Laadittava asemakaava mahdollistaa toimijan sijoittumisen alueelle. Suuronnettomuusvaikutusten arvioinnin kautta arvioidaan, onko toimija lopulta mahdollista sijoittaa alueelle.

Lapin pelastuslaitos, Lauri Björninen:

Kaavassa mahdollistettava ja varmistettava pelastustoiminnan toimintamahdollisuudet alueella. Koska kaavoitettavalle alueelle on mahdollista rakentaa kemikaaleja käsitteleviä tuotantolaitoksia, tulee suunnittelussa huomioida vaihtoehtoiset lähestymisreitit, jotta onnettomuuskohte on mahdollista tavoittaa tuulensuunnasta riippumatta. Lisäksi sammutusvettä tulee olla riittävästi saatavilla. Myös erilaisten toimintojen sovittamisessa alueelle on syytä huomioida, että ne eivät aiheuta toisilleen ja muille lisävaaraa.

Tornionlaakson museo, Teija Ylimartimo:

Museo antanut lausunnon OAS:sta, ei lisättävää siihen. Kaavatyössä tulee tunnistaa ja arvioida vaikutukset suunnittelualueen ja lähialueen tunnistettuihin kohteisiin. Koska ei ole tietoa, mistä tieliittymä ja sähkölinjat tulevat alueelle, näihin ei ole vielä osattu ottaa kantaa.

Tornionlaakson museo, Laura Ohenoja:

Alueelta ei ole ajantasaista tietoa arkeologisesta kulttuuriperinnöstä, joten inventointia edellytetään.

Lapin ELY-keskus, Tarmo Oikarinen:

Alue tulisi suunnitella siten, että kulku on mahdollista nykyisiäkin liittymiä ja teitä käyttäen.

Lapin ELY-keskus, Olli-Pekka Vieltojärvi:

Ympäristönsuojelun kannalta mahdolliset melu- ja hajuhaitat tunnistettu. Melun osalta selvitykset tulee tehdä sillä tarkkuudella kuin pystytään ja tarkentaa niitä myöhemmin. Myös mahdollisessa YVA-menettelyssä arvioidaan meluvaikutukset.

Lapin ELY-keskus, Heli Lehvola:

Luontoselvitysten sisältö avattu hyvin. Kaavoitettavan alueen osalta vaikuttavat riittävältä. FINIBA-alue suhteellisen lähellä ja on lintujen kannalta merkityksellinen, tämä huomioitava vaikutusten arvioinnissa.

Lapin ELY-keskus, Anne Lindholm:

Tutkittu vedenottoaika tulee rajata T/kem toimintojen ulkopuolelle.

Pohjavesialueita sijoittuu osittain suunnittelualueelle. 2. luokan pohjavesialueet tulee pitää käytön kannalta soveltuvina jatkossakin. Pohjavesiselvitys tulisi laatia ihan omana asiakirjanaan ja huolellisesti. Selvityksessä huomioitava pohjaveden pinnantasot, virtaussuunnat, maaperä, vaikutukset pohjaveden määrään ja laatuun. Suunnittelualueen viereiset soranottoalueet ovat haavoittuvia pohjaveden kannalta, joten selvittävä myös sähkönsiirron osalta vaikutukset pohjaveteen. Asianmukaiset kaavamääräykset ja suojamääräykset tulee tehdä.

Luontoinventoinnissa suunnitelman mukaan ei ole huomioitu vesilähteitä (mm. luonnontilaiset lähteet), ne tulee myös selvittää.

Lapin ELY-keskus, Jussa Liikkanen:

Turvallisuus, terveellisyys: selvityksissä kiinnitettävä huomiota myös aluerajauksen ulkopuolelle, kuten länsipuolella sijaitsevaan palvelualueeseen.

Tulvat: tulvaa koskeva VAT on tunnistettu, mutta muuten tulva-asioita ei ole OAS:ssa käsitelty tarkemmin. Rakennusten alimmat osat tulee asettaa asianmukaiselle korkeudelle. 250 vuodessa toistuva tulva. Tulvavaarat kohdistuvat alueen luoteisosaan.

Lapin ELY-keskus, Hannu Raasakka:

Asemakaava-aluevarauksen riittävyys, onko riittävä turvaetäisyyksien kannalta (SEVESO). Voisiko harkita, että kaavoitettava alue ulotettaisiin nykyiselle yleiskaavan mukaiselle AT-1 alueelle ja alue varattaisiin muuhun kuin asumiseen. Turvallisuuden ja terveellisyyden turvaaminen kaavamääräyksillä on tärkeää. Vaikutukset tulee arvioida koko siltä alueelta, jolle vaikutuksia voi aiheutua.

Yleiskaava ei tässä tapauksessa ohjaa toimintaa, jota ollaan suunnittelemassa, joten yleiskaavasta poikkeaminen on perusteltava. Maakuntakaava ei ole voimassa oikeusvaikutteisen yleiskaavan ja asemakaavan alueella, mutta yleiskaavasta poikettaessa on maakuntakaavakin syytä ottaa huomioon.

Mikä on tilanne mahdollisen rautatien suhteen?

YVA:n osalta korostan menettelyjen järjestystä. YVA:n selvityksiä ja vaikutusarviointeja voitaisiin hyödyntää asemakaavoituksessa. YVA:ssa selvitetäisiin myös hankkeen toteuttamiskelpoisuus.

Tornion kaupunki, Harri Ryytänen:

Hyviä tarkennuksia nousut esille. Riskit on huomioitu ja niitä tullaan selvittämään. Pohjavesiselvitys on hyvä tarkennus. Selvitetään yvaaminen tarkemmin. Arkeologinen selvitys on kilpailutuksessa tällä hetkellä. Ilmastovaikutusten arviointi on nousut uutena esille viime aikoina, tutustutaan myös tähän tarkemmin. Liikenteestä: kulku alueelle voidaan toteuttaa olemassa olevien yhteyksien kautta kahdesta eri suunnasta, nämä tutkitaan. Todennäköisesti joudutaan menemään olemassa olevien yhteyksien mukaisesti.

Tornion kaupunki tulee tiukentamaan suunnitteluvarausten myöntämisen perusteita. Vuoden vaihteen jälkeen toimijamäärä alueella tulee selkiytymään.

FCG, Erika Brusila:

Selvitysten tarkentamista ja YVA:n tarvetta tullaan käymään kaupungin kanssa läpi tarkemmin.

7 Kaavoitusmenettelyn aikataulu ja osallistaminen

Erika Brusila kävi läpi osallistumis- ja vuorovaikutusmenettelyt, kaavoituksen aikataulun sekä viranomaisyhteistyön.

Tarmo Oikarinen, Lapin ELY-keskus: olisi hyvä käydä läpi liikennepuolen kanssa kaavaneuvottelua ennen tarkemman suunnittelun aloittamista.

8 Muut asiat

Ei muita asioita.

9 Neuvottelun päättäminen

Puheenjohtaja päätti neuvottelun klo 10.21

Muistion laatija

Terhi Wendelin, FCG

Jakelu

Osallistujat

Muistion ovat varmentaneet:

Harri Ryytänen

Jussa Liikkanen

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 6 pages before this page

Dokumentet inneholder 6 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 6 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 6 sider før denne side

Detta dokument innehåller 6 sidor före denna sida

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende